

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XII. Bononien. de Lucatellis. An renunciatio facta patri binubo, capiat
necessariam successionem renuncianti debitam in bonis ejus matris, in
exclusionem filiorum secundi matrimonii, Vel potiùs ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

Et in dicta sua materia *sub tit. de Regular.* Ac propterea actus verè correſpectivus dicendus videbatur.

Et nihilominus, ubi etiam cum ſola litera verborum, procedendum eſſet, ut puella ex motivo gratitudinis id egiſſet, adhuc tamen pro meo ſenſu, idem dicendum veniret, tanquam in actu remuneratorio, & ob illa merita, quæ de juſtitia iſtud præmium ex pluribus enunciato Italia communi uſu exigere videbantur; unde propterea intrarent ea, quæ in ſua materia *sub tit. de donationibus*, ac etiam *sub tit. de feud. diſc. 94.* habentur de donatione verè remuneratoria habente ſpeciem contractus correſpectivi, & oneroſi.

Atque hinc monemur, quàm magna ſit conſuetudo Aliquorum incepta, in huiſmodi, vel ſimilibus actibus geſtis præſertim per mulieres, vel idiotas, ac ſimplices perſonas, procedendi cum formalitatibus verborum in ſtrumentis; potiſſimè verò (ut inſinuat *12* tum eſt) ubi illud, juxta hujus regionis abuſum, conceptum ſit in lingua latina, contrahentibus ignota, ac etiam quia juxta frequentiore uſum parvorum locorum, in imo, & magnarum Civitatum, quoties non agatur de illis graviſſimis negotiis, in quibus Minuta per plures dies antea preparari ſolent, atque per manus Advocatorum, ac Sapientum *14* transmitti, uſus eſt, quod adnotatur per Notarium in parva Scheda ſubſtantia in ſtrumentis, faciendò, ut dicitur, Imbreviaturam, ſeu baſtardellum, poſtmodum vero domi in prothocollo, vel in aſſa nitida ſcriptura, deſuper extenditur inſtrumentum, juxta formularia; & conſequenter, proſus erroneus videtur iſte ſtylus, procedendi cum formalitate literarum, ſeu verborum, niſi quando, aliis in contrarium non urgentibus, probabilitas accedat, ut ea fuerit Partium intentio, quæ in verbis explicata ſit.

Quo verò ad alterum punctum, efficacia, ſeu operationis renunciationis; Scribentes pro Reis conventis, cum copioſis allegationum apparatibus, deducebant propoſitiones pluribus præcedentibus inſinuat, præſertim, ob tunc jam editas deciſiones in *Romana de Lanuvii* de qua ſupra *diſc. 2.* ſuper realitate renunciationum, quæ ſiant occasione ingreſſus in Monafterium, ut ita, renunciantem habita pro mortua, inſtata ſucceſſio, dictis tranſverſalibus aperiretur, ut potè proximioribus, ac primis.

Verum, (in ſenſu etiam veritatis,) deducendo eadem quæ ſupra *diſc. 1. & 2.* in aliis habentur; dicebam, quod verè iſta inſpectio realitatis, vel extinctivæ renunciationis non intrabat, cum in verbis renunciatio expreſſè concepta eſſet in forma translativa, atque per ſpeciem donationis; ita fundamentum conſtituendo, potiùs, ac principaliter in dicta ſubſtantia veritatis, quæ ſuperius occasione ſolemnitatum ponderata eſt, quod ſcilicet maternæ ſucceſſionis ſpes juxta terminos in *l. ſpem Cod. de donat.* ſive ejuſdem ſpei commodum, eſſet quidem in hæreditate dicti fratris renunciatarii; ſed quoniam hæc hæreditas, naturæ ordine turbato, obvenerat in ipſa matrem, de cujus inſtata ſucceſſione agebatur, idcirco caſus prebebat huiſmodi juris conſuſionem, quodque bona, & jura fraternalia, effecta eſſent materna, ac propterea, ita deficeret perſona habilis, quæ, factò caſu maternæ ſucceſſionis, iſtaque ſubſtantia in perſona filiarum renunciantis, illius commodum, ac utilitatem acciperet; & ſic, quod de renunciacione non poſſet opponere, niſi ipſe renunciarius, vel ejus hæres, ſive alter, qui in hæreditate jus haberet, ut in hoc pro- *Card. de Luca Pars III. de Renunciat.*

poſito verificari poſſet, ſi ejuſdem renunciatarii hæreditas, ære alieno gravata eſſet, quoniam ob illam perſonarum diverſitatem, quam inventarii beneficium producit, ſive ob alteram, quæ etiam ſine inventario conſervatur ob jus, vel intereſſe tertii, quod impedit actonum conſuſionem juxta ea, quæ habentur *sub tit. de credito diſc. 40.* & alibi pluries, ita hæreditas fratris renunciatarii, fingeretur perſona diverſa ab ea ipſius matris; & conſequenter, ut factò caſu hujus inſtata ſucceſſionis, illaque ſubſtantia in perſona renunciantis, ejus commodum eſſet dictæ hæreditatis, ad beneficium creditorum, aliorumque intereſſatorum, ſive ſubſtitutorum, quatenus ad eſſent; Iſtique videbantur veri, ac proprii termini iſtius caſus; ac propterea, ut ceſſato intereſſe alterius jus habentis, rectè dicta conſuſio inducta eſſet, cum iſto caſu, nulla conſiderabilis ratio urgere videretur, cur filia excludi deberet ab inſtata ſucceſſione matris, cujus, non autem fratris renunciatarii hæc bona dicenda erant; ideoque ex hoc fundamento, non autem ex altero invaliditatis renunciacionis ob formam Conciliarem non ſervatam, reſolutio juſta, beneque fundata viſa eſt, cum reverà conſenda non eſſet illa voluntaria, & gratuita donatio, ſeu renunciatio, de qua Conciliare decretum agit, ſed potiùs correſpectiva recognitio veritatis, & obligationis.

BONONIEN. DE LUGATELLIS

PRO
ANNA MARIA
CUM
EIVS FRATRIBVS CON-
SANGVINEIS.

Reſponſum pro veritate.

An renunciatio facta patri binubo, capiatur neceſſariam ſucceſſionem renuncianti debitam in bonis ejus matris, in excluſionem filiorum ſecundi matrimonii, Vel potiùs iſta ſpecies ſucceſſionis, remaneat extrà renunciacionem.

SUMMARIUM.

- 1 Acti ſeries.
- 2 An renunciatio facta per filios primi matrimonii ad favorem parentis binubi tollat diſpoſitionem l. ſemine Cod. de ſervandis nuptiis.
- 3 De eodem, & qua opinio ſit verior.
- 4 Quod in hac facti ſpecie renunciatio caperet iſtum caſum.
- 5 De eodem, ubi renunciatio facta eſt pro hæredibus quibuſcumque.
- 6 An, & quando filii ſecundi matrimonii participant de donatione facta contemplatione primi matrimonii.
- 7 De diſtinctione renunciacionis facta occasione ingreſſus in Religionem.

© 2

& Quod

2 Quod sit renunciatio translativa, & de effectu.

DISC. XII.

Susceptis per Casarem, ex Silvia prima uxore, tribus filiabus, aliisque filiis ex secunda procreatis, cum à duabus ex dictis filiabus prima uxoris Monasterium ingressis, consuetam renunciationem reportasset, atque facto quodam legato Anna Maria alteri filia, universales haeredes instituisset filios masculos secundi matrimonii; Hinc dicta Anna Maria, innixa dispositioni text. in l. femina Cod. de secund. nupt. praetensionem excitavit, quod sibi, ultra ea, de quibus ad ejus favorem per patrem dispositum fuerat, praecipuam detrahere deberet integram dotem maternam, non solum propriae portionis, sed etiam fororum, dicta renunciatione non obstante, utpote non capiente casum hujus penalitatis, ac necessariae successione; cumque desuper quidam Advocatus de partibus discursum edidisset, eo communicato, ex parte ejusdem Annae Mariae meum pro veritate consilium expetitur.

In dicto autem discursu, elaboratè quidem examinabatur in abstracto quaestio, insinuata etiam sub tit. de success. ab intest. disc. 31. an scilicet renunciationes, quas filii primi matrimonii patri binubo faciunt, comprehendant, necne, casum hujus necessariae successione à lege delata; atque deducendo utriusque sententia sequaces, pro negativa, ut scilicet istam successione non capiat, deducebat *consil. 90. Aretin.* quod plures sequuntur, & praesertim *Boer. dec. 184. n. 1. cum seqq. Alvar. ad. de conj. defunct. volunt. lib. 2. cap. 3. §. 2. 10. Ant. de Nigr. in cap. Regni.* quod incipit *mulier. dotarium nu. 56. Hodiern. in l. hac edictali. q. 11. n. 12. cum seqq. Merlin. lib. 1. contr. 32. Bottiglier. de success. ab intest. theorem. § 1. per tot. Molin. de ritu nupt. lib. 3. quest. 85. nu. 10. & seqq.* apud quos concordantes.

Et converso autem concludebat, quod contraria opinio *Alex. cons. 149. lib. 7.* & aliorum, quos refert *Surd. cons. 244. & Rota decis. 290. par. 9. rev. videretur magis communis, dum Rota loco citato nu. 4. eam talem appellat, & consequenter, quod huic potius deferendum esset.*

Quamvis autem ego idem sentirem, ideoque contra ipsam filiam primi matrimonii, quae meum votum expetiit responderem, principaliter motus ex particularibus facti circumstantiis; nihilominus, quatenus pertinet ad dictam quaestionem, in abstracto, ut etiam advertitur *disc. 31. de success.* Dicebam, quod probabilior videretur prima opinio super non comprehensione, quando facti circumstantiae aliud non suaderent, quia nempe, ut advertitur *dicto tit. de success.* cessaret applicatio nimium congruae rationis, cui dicta prior opinio favore filiorum primi matrimonii innixa est, ubi praesertim de intestata patris successione agatur, quod scilicet asperum, ac improbabile videatur, ut adeo melior esse deberet conditio filiorum secundi matrimonii, qui in jure civili minus favorabiles reputantur, quam sint illi ex primo, dum integram dotem propriae matris obtinerent, absque eo quod filii primi matrimonii aliquam illius participationem haberent, & e converso participarent etiam de dote primae uxoris.

In hac verò facti specie, contrarium probabilius dicendum veniebat; tum quia renunciatio sequuta

erat post transitum ad secunda vota, eaque in specie continebat dispositionem textus in *dicta l. femina*. Tum clarius, quia non agebatur de successione ab intestato, adeo ut, incerta, seu ambigua existente renunciatarii voluntate, lex ob dictam nimium congruam rationem, ita illam interpretetur; ubi verò conditum sit testamentum, factaque dispositio de bonis renunciatis, tunc ut pluries in praecedentibus advertitur, cessant illa quaestiones, quae in successione ab intestato cadere solent, quoniam unus ex finibus, vel causis, ex quibus hujusmodi renunciations procurari solent, est ille obtinendi libertatem disponendi ex deductis *per Apont. cons. 39. & 40. lib. 1. Rota apud Greg. decis. 85. & admittitur in decis. 346. Dianoz. ut. repetit. decis. 543. par. 5. rev.* cum aliis pluries deductis hoc eodem tit.

Potissimè verò, dum renunciations conceptae erant pro haeredibus quibuscumque quod in specie ponderatur in *dicta decis. 290. par. 9. rev.* Tunc etiam iidem *Alvar. ad. & Molin. ac Merlin. & alii.* contrariae opinionis sequaces id admittunt, ex ea probabilitate, quod cum ita pater renunciatus libertatem haberet disponendi de hujusmodi bonis ad favorem extraneorum, salvo solum jure legitime filiorum, non videtur prohibendus disponere ad favorem filiorum secundi matrimonii, ut in proposito donationis contemplatione primi matrimonii, ut quoties filii ex eo procreandi, jure matris filii commissi vocati non sint, non prohibentur de illa participare filii diversi matrimonii, ut *cod. tit. de success. ac altero de donationibus* advertitur, cum legis prohibitio, quae disponendi facultatem admittit, percutiat secundum conjugem superstitem juxta textum in *l. hac edictali Cod. de secund. nupt.* non autem filios, dum personae ipsius conjugis conditio deterior per legem effecta est, quam illa cuiuslibet extranei.

Ponderabam in ratione motivandi ad favorem dictae Annae Mariae, quod cum ageretur de renunciatone facta occasione electionis vitae spiritualis in Monasterio, ita juxta distinctionem pluries insinuatam, dicenda esset renunciatio realis, seu extrinseca, utpote facta principaliter ex motivo vitae spiritualis, & abdicatone temporalium, & consequenter, quod ita renunciatis habitis promouit, atque in rerum natura non existentibus, quam per remotionem obstaculi, integra mater successio dictae filiae seculari delata esset, quodque ita evitaretur quaestio in radice.

Verum insinuabam, quod motivum esset fragilibus deficientem facti assistentiam, dum renunciatio expressè concepta erat in forma translativa, & per speciem donationis; clarius verò quia non agebatur de successione deferenda, & sperata, adeo ut currere opus esset ad terminos textus in *l. sem. C. de donat. de quibus praesertim supra disc. 6.* & in aliis, sed agebatur de successione jam delata, & quae ita etiam agnita supponebatur, dum ut praesertim est in renunciatone deducebatur ad speciem materiae successio cum specifica mentione *dicti textus in l. femina*; ideoque rectè intrabat vulgaris regulae textus in *l. ille aut de ff. de leg. 3.* quod in claris, & expressis non intrant quaestiones, & argumenta.

